

Makale Gönderilme Tarihi: 11.12.2019 – Makale Kabul Tarihi: 21.12.2019

BAHAETTİN KARAKOÇ’UN ŞİİRLERİNDE OTOBİYOGRAFİK İZLER

Songül CANSIZ*

Özet

Bahaettin Karakoç, Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde 1960’tan sonra kendine has bir şiir tarzı oluşturmuş, ünü ülke sınırlarını aşmış bir şairdir. Yaşadığı coğrafyanın ve hayatın izlerine şiirlerinde yer veren Bahaettin Karakoç, 1930- 2018 yılları arasındaki 88 yıllık ömrünün 31 yılını sağlık memurluğu ile geçirir. Şairin şiirinde başat tema aşk ve tabiattır. Köyünün ve Salavan Dağı’nın şiirde önemli bir yeri vardır. Köy Enstitülü şair, şiiri ayağa kaldırma gayesindedir ve bir sanat okulu işlevi gören Dolunay dergisi ve “Dolunay Şiir Şölenleri”nde her kesimden sanatçıya yer verir. Bu makalede, bütün şiir kitapları taranarak çok uzun süren bir sanat yaşamı olan Bahaettin Karakoç’un hayatının şiire yansıyan yönleri tespit edilecek, yazıları ve kendisiyle yapılan mülakatlar gözden geçirilecek şiirlerindeki otobiyografik izler değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bahaettin Karakoç, otobiyografi, Salavan, şiir.

AUTOBIOGRAPHICAL TRACES IN THE POETRY OF BHAETTİN KARAKOÇ

Abstract

Bahaettin Karakoç, Republican Turkish poetry after 1960, created a unique style of poetry, the fame of the country beyond the borders of a poet. Bahaettin Karakoç, who traces the geography and life he lived in his poems, spent 31 years of his 88-year life between 1930 and 2018 with a health officer. The primary theme in the poet's poetry is love and nature. The village and Mount Salavan have an important place in the poet. The poet of the Village Institute is aiming to lift the poem to its feet and includes artists from all walks in the Dolunay magazine and the un Dolunay Poetry Feasts which serve as an art school. In this article, all poetry books will be scanned and the aspects of Bahaettin Karakoç 's life reflected in poetry will be determined. Autobiographical traces will be evaluated.

Keywords: Bahaettin Karakoç, autobiography, Salavan, poetry.

* Emekli Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, songulcansiz@hotmail.com / ORCID: 0000-0002-5073-6951

Giriş

Bazı büyük şairler yaşadıkları veya sevdikleri yerlerin isimleriyle, o yerlere ait önemli mekânlarla özdeşleşirler. Tebriz'in ve Haydar Baba Dağı'nın Şehriyar ve Şems-i Tebrizî ile Baudelaire'in Paris'le, İstanbul'un Nedim ve Yahya Kemal'le, Bursa'nın Ahmet Hamdi Tanpınar'la, Adana'nın¹ Arif Nihat Asya ile anılması gibi. Şairler yaşadıkları yerlerden beslenirken yaşadıkları yerlere de değer katarlar. Bahaettin Karakoç da şiirleriyle ve Dolunay dergisiyle Maraş'ın efsanevî şairlerindedir. Cumhuriyet döneminden önceki edebiyatta genellikle İstanbul'da yaşayan şairler ve yazarlar daha çok İstanbul'u anlatırken, özellikle 1940'tan sonraki Türk edebiyatında Türkiye'de okullaşmanın artmasıyla Anadolu'nun her yerinde taşralı diye ifade edilen şairler ve yazarlar yetişti. Bu şairler ve yazarlar eserlerinde geldikleri, yetiştikleri çevreyi ve mekânları anlattı. Bu şairlerin en önemlilerinden biri de Türk şiirinin Dede Korkut'u, Ak Saçlı Kartalı diye adlandırılan Bahaettin Karakoç'tur. Bahaettin Karakoç; ailesinden, yakın çevresinden, sanat yaşamından ve yaşadığı yerin kendine etkisinden bahseder şiirlerinde.

Şairin Ailesi

1930 yılında bir şair doğdu, Kahramanmaraş'ın üç tarafı dağlarla çevrili Elbistan ilçesinin Cela (Ekinözü) köyünde². “*Şiir, genlerime mühürlenmiş güzel bir kaderdir*” (Karakoç 2012: 22) diyerek doğuştan şair olduğunu söyleyen Bahaettin Karakoç'un dedesi Balcı Fakı diye bilinen Kara Fakı Mehmet, anne tarafından dedesi ise Kafalar sülalesinden Osman Efendi'dir. Askerliğinin bir kısmını, Gazi Osman Paşa ile beraber Plevne'de yapmış olan Osman Efendi, fakiri fukarayı gözetan biridir. Hem Osman Efendi, hem de Balcı Fakı, devrinin ilim sahibi kişileridir³. Şair *Aile Fotoğrafi-I-* başlıklı otobiyografik şiirinde dedesini ve ninesini şu mısralarla tanıtır:

“İşte hepimiz bir aradayız

Dede, baba, torun...

Ninem ulu bir ceviz ağacı gibi kurulmuş

Dedemse bir yerli kaya

¹ Konuyla ilgili makale için bk. Songül Cansız (Aralık 2018) “Arif Nihat Asya'nın Şiirlerinde Adana.” Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi, Yıl 1, Sayı 2, ss. 1-33.

² Konuyla ilgili mülakat için bk. Cansız, Songül (Haziran 2019) “Bahaettin Karakoç ile Son Konuşma.” Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi Yıl 2019, Cilt 2, Sayı 3, ss. 127 – 143.

³ Bu yazıda Bahaettin Karakoç'un hayatı ile ilgili bilgiler Mehmet Narlı'nın “1950 Sonrası Türk Şiirinde Bahaettin Karakoç” adlı Yüksek Lisans tezinden özetlenmiştir.

*Görkemli mekânına oturmuş
 [...]
 Gazi Osman Paşayla birlikte
 Sonuna kadar savaşmış Plevne'de
 Adına gel çağrısı çıktığında
 Hangi cepheye gitmemiş ki dedem
 [...]
 Ninem eliaçık cömert bir kadınmış
 Kimin neye ne kadar ihtiyacı var
 Önce tek tek arar, sorar
 Sonra da buğdaymış üzümüş, pekmezmiş, balmış
 Karanlık bastı mı komşuya dalarmış” (Karakoç 2016: 208).*

Şiirden de anlaşıldığı gibi Bahaettin Karakoç’un büyüdüğü aile ortamı, kültürel değerleri, gelenekleri, millî ve manevî değerleri öğrenme anlamında bir okul olmuştur denilebilir.

Şairin Babası ve Kardeşleri

Bahaettin Karakoç, âlim ve şair olan babası Ümmet Karakoç’a hayrandır, her konuda onu örnek alır. “*İlk ustam, pusulam, Kutup yıldızım babam*” (Karakoç 2016: 198) mısraı ile şair, babasının kendisi için değerini ifade eder. Yüzlerce talebe okutan, hafızlar yetiştiren, geçimini demiryollarında taşeronluk yaparak temin eden Ümmet Karakoç, ilk çocuğuna Nakşibendî tarikatının kurucusunun adını vermiş ve ona hep “Muhammed Bahaeddin Buhara” diye hitap etmiştir. Bu isim, halk dilinde Bahattin olmuş; nüfusta eski yazıdan yeni yazıya aktarılırken de Bahaettin olmuştur. Köyün muhtarı da olan baba Ümmet Karakoç, köyde ilkokulun açılmasına karşı çıktığı halde, okul açılana kadar mücadele eden bilinçli bir kişidir. Gerek dedelerinin, babasının kültürlü, bilgili kişiler olması gerekse yaşadığı köy ve tabiat güzellikleri şairin ruhunun besleneceği ortamı sağlamıştır.

“*Şair oğlu şairim, redd-i miras hakkım yok*” (Karakoç 2015: 377) diyerek babasının mirasına sahip çıkan Bahaettin Karakoç, *Senin İçin Yazdım Bu Şiiri* başlıklı şiirinde babasının emeğinden bahseden hayırlı bir evlattır:

*[...] Mürşidimi soranlara hep seni tarif ettim
 Her zaman dizlerinin dibiydi benim mektebim*

Ben tuttum sabırla çile yazdım,

Çeksen bile koruyucu kanatlarını üzerimden

Senin öğrettiklerinle ayaktayım şimdi ben

Anlarsın, bu şiiri sana yazdım” (Karakoç 2015: 375).

Şair ilerlemiş yaşında kendini yalnız hissettiğinde “kutup yıldızım” dediği babasına sığınır, ondan yol göstermesini isteyen bir ruh haline bürünür:

“Babacığım, yalnızlığın kollarına bırakma beni,

Ben bir gökkuşağıyım, bir dolu-esriğim sen gülünce” (Karakoç 2012: 170).

Bahaettin Karakoç’un “Anamın, benim için söylediği ninnilerin hiçbirini hatırlamam. Ama o yaşlarda babamdan dinlediğim bir şiir vardı ki; o şiirin şimşekleri hâlâ beynimde çakıyor, ezgisini ruhumla kucaklıyorum. Bir din adamı, bir şair olan babamdan dinlediğim ve hâlâ etkisinden kurtulamadığım şiir” (Karakoç 2012: 15) diye bahsettiği, Rıza Tevfik’in *Anadolu* isimli şiiridir. Beş oğluna ad koyarken Bahaettin, Abdurrahim, Osman, Ertuğrul ve Nafiz gibi bilinçli isimler seçen Bahaettin Karakoç’un babası, çocuklarına Battal Gazi, Hz. Ali kıssaları anlatmış, şiirler okuyarak onları tesir dairesine almış, oğullarının şiir damarını adeta gergef işler gibi işlemiştir. Şair, o günlere şiirinde şöyle yer verir:

“Çok okumuş babam içli bir şair

Kitap içinde doğmuş, kitaplarla yaşamış

Canını sebil etmiş insan bildiklerine

[...]

Şunlar kardeşlerimdir üzüm salkımı gibi

Ve şu çocuk da ben...

Ya Hazret-i Hamza olmak istiyordum, ya da Battal Gazi

Bu toplu resim çekilirken

Sanıyorsunuz ki Ülker yıldızı doğmuş

Bir aile

Bir resimde birlikteyken” (Karakoç 2016: 208).

Karakoçların evi, uzun kış akşamlarında toplanılıp kitap okunan bir evdir. Dayıları Halil, onları etkileyen bir ses tonuyla kahramanlık ve aşk hikâyelerini okur. Bu ortamda şair olmamak mümkün olmasa gerek ki Bahattin Karakoç’un kardeşlerinin hepsi şairdir.

Bahaettin Karakoç'un küçük kardeşi Abdurrahim Karakoç, Elbistan'a içmelere gelen Gaziantep'li bir kıza gönül verir. Bahaettin Karakoç ve eşi, meşhur Mihriban şiirinin de yazılış sebebi olan bu kıızı istemeye gider ama ailesi, kızın teyzesinin oğluna beşik kertmesiyle nişanlı olduğunu söyleyip kıızı vermez. Şair, kardeşinin lambada titreyen alevi bile üşüten, türküler yazdıran bu aşk acısına şiirinde şöyle yer verir:

*“Kardeşim bir kıza gönül kaptırmış
Ne yazı yaz imiş ne de kışı kış,
Tünele girenler arar bir çıkış,
Kaç bildirlik çabam düşer aklıma”* (Karakoç 2017:179).

Şairin Annesi

Bahaettin Karakoç okuma-yazma bilmeyen ama irfan sahibi, fedakâr, disiplinli, iş bilir bir Osmanlı kadını olan annesi Fatma Hanım'dan şiirlerinde zaman zaman bahseder:

*“Annemi ninnileriyle tanırım
İnce, kıvrak, sabırlı
Resminden de belli, o bir anacan
Saçlarını süpürge yapmış yuvası için
Bir gün bile of dememiş”* (Karakoç 2016: 208).

Bugünden Yarına şiirinde, anne Fatma Hanım'ın söylediği sözler, sergilediği örnek davranışlarla şairin kimlik oluşumuna katkı sağladığı görülür. Şair, annesinin dualarını unutmamıştır:

*"Gavurdan dost, domuzdan post olmaz" derdi anam,
"Kırılan çanak bir daha dolmaz" derdi anam,
"Zulüm edenin yanına kalmaz" derdi anam...
Çiçektik, sulardı, solmadan büyüün diye
[...]
Çiçektik, sulardı, solmayın diye
Hep dua ederdi çirkin ölmeyin diye [...]
Biz büyüdük, annem bizi bırakıp gitti
Bilenler, "Tam bir Osmanlı kadın" derdi anama
O gitti, onunla Osmanlı gibi bir devir bitti”* (Karakoç 2017: 261).

Divan şairlerini, halk şairlerini ve edebiyatın önemli isimlerini okuyan Bahaettin Karakoç'un şiirinde kendine has bir dil kullanımı, şiir üslubu vardır. İmgelerin yoğun olduğu bazı şiirlerinde anlamca kapalılık olsa da otobiyografik şiirlerinde açık ve anlaşılır bir dil kullanır. Adeta güzel gördüğü her çiçekten bal alan bir arı gibi olan şair, Garip şiir anlayışını eleştirse de *Aşk Mektubu XXII* başlıklı şiirinde Orhan Veli'nin şiirine annesinin ölümü ve kendi hayatı üzerinden otobiyografik bir gönderme yapar:

*"İstanbul'un orta yeri sinema
Garipliğimi, mahzunluğumu duyurmayın anama"
Böyle diyordu bir şiirinde Orhan Veli
Demesine ben de derim amma
Benim anam duymaz
Çünkü benim anam öldü
Salavan dağına bakan bir mezarlığa gömüldü
Benim sinemamda
Artık anamın filmi oynamaz"* (Karakoç 2016 a: 105).

Şairin Evi

Çocukluğunun geçtiği Cela'yı ve oradaki Salavan Dağı'nı çok seven Bahaettin Karakoç, otobiyografik şiirlerinde köyünü, evini, dedesini, dayısını, annesini, babasını, eşini, çocuklarını, onların eğitimini, bayramları, acı, tatlı çocukluk yıllarını, her şeyi kaleme alır. Bahaettin Karakoç, parnas bir şair gibi aile fotoğrafını kelimelerle çeker:

*"Büyükler arkada, küçükler önde
Gezici bir fotoğrafçı çekmiş bu resmi
İşte kapısı dağlara bakan
Minyatür gibi bir bahçe
Ve bahçe içinde bembeyaz bir ev
'Aşiyân'mış ismi

Kaç nesle tanık olmuş bu şirin ev
Bolluk bereket varmış eskiden
Dirlik düzen ve kanaat varmış
Babam en aydınlık odada doğmuş
Sonra da aynı odada ben"* (Karakoç 2016: 208).

Şairin Eşi

Bahaettin Karakoç'un şiir yazarken en büyük desteği 1951'de evlendiği eşi Hatice Hanım olur. Karakoç, eşinin şiirine katkısını şu cümlelerle anlatır:

“Eşim, benim ne kitaplarımı kıskanmıştır, ne de şiir şölenlerine gidip gelmemi... Her yazdığım şiiri önce eşime okurdum. Dinlerdi. Bir gün ‘Yâ Karakoç, [...] Abdurrahim abinin şiirleri benim daha hoşuma gidiyor’ dedi. ‘Öyle mi? O da benim kardeşim... Ne fark eder’ dedim. Dedim geçtim, amma bana dokunmuş olmalı ki bir ay şiir okumadım. Ondan sonra başladı, ‘Niye okumuyorsun?’ demeye... Ben de ‘Ağabeyinin yanına git. Abdurrahim abin orda, git o okusun’ dedim. Ne dedi biliyor musunuz: ‘Onu ben de yazarım. Ama senin gibi yazamam’ [...] Ne zaman şiire ara verecek olsam, eşim derhal ‘Nereye gidiyorsan git, gez. Dol da gel’ derdi. Ve yemek sırasında benim dudaklarım kıpır kıpır etmeye başladığında, tıktırtı dahi çıkarmaz ve çocuklara da ‘Babanız yine devrede. Şu an şiirle meşgul. Kafasını bulandırmayın’ derdi. Beni öyle korurdu. Onun sayesinde dünyayı gezdim. Onun sayesinde bol bol yazdım. Yazar oldum. Ve hala da yazıyorum. Üzerimdeki etkisi hala sürmektedir” (Gözükara16-23-30 Haziran, 01Temmuz 2016: 4).

Şair, *Aile Fotoğrafi-II* şiirinde elbette kendisine “Karakoç” diye hitap eden pek kıymetli eşi Hatice Hanım’a da yer verir:

*“Yan yana duran şu iki yaşlı çınar
Birisi evdeşimdir, birisi de ben [...]*

*Kara orman saçlı, köpürmüş çiçek yüzlü
Bunca genç insan arasında eşim ve ben
Birimiz Büyük Ağrı dağıyız, birimiz Küçük Ağrı
Yıldızlı göklere bakıp gülümseyen” (Karakoç 2016: 211).*

Şair, 2010'da eşi Hatice Hanım'ın rahatsızlanıp hastaneye kaldırılmasının üzüntüsünü Uyan Yârim başlıklı şiirinde şöyle ifade eder:

*“Uyan yârim, evimize gidelim
Emanet yaşamak çok zor geliyor.
[...]
Cennet-i âlâ'da bir şölen varmış
Hatice gülleri renk renk açarmış*

*Güllerin kokusu firdevsi sarmış
Uyan yârim gerçek bahar geliyor
[...]*

*Sana ne ben doydum ne dünya doydum
Sen uyurken bana efkâr geliyor... ”⁴*

Bahaettin Karakoç, sevgili eşi Hatice Hanım’a “*Uyan yârim evimize gidelim*” dese de maalesef Hatice Hanım hastalıktan kurtulamaz ve 4 Ekim 2010’da Hakk’ın rahmetine kavuşur. “*Onu bırakıp da Maraş’tan gidemem*”⁵ diyen, sık sık eşinin mezarı ziyaret eden şair, Kahramanmaraş’ta ikamete devam eder. *Ufuk Çizgisini Kollayan Bir Şairin Seyir Defterinden* şiirinde şair; “çoban yıldızım” dediği sevgili eşiyile yuva kurup çoluk çocuğa karışmasını, hayatındaki değişimi şu mısralarla anlatır:

*“Eşin-evdeşinse eğer el kızı
Yar belle, can belle, hiç duyma sızı
Her gece karşına Çobanyıldızı
Sevin ki özüne nigârı düşmüş”* (Karakoç 2017: 419).

Şairin Çocukları

Çocukları çok seven Bahaettin Karakoç, beşi erkek, dördü kız olmak üzere dokuz çocuk babasıdır ve çocuklarının hepsi üniversiteyi bitirmiştir. Karakoç’un, en büyük oğlu Enver Karakoç İsveç’te mimardır. İkinci oğlu Oğuz, Kahramanmaraş’ta okul müdürlüğünden emeklidir. Üçüncü oğlu Çetin (Serhat) orman mühendisi, dördüncü oğlu Bahadır Anamur’da doktor, beşinci oğlu Ümmet, Güzel Sanatlar Fakültesi mezunudur. Kızları; Nuray öğretmen, Selcan Adana’da sosyoloji öğretmeni, ikizlerden Işıkgül sosyolog, Selda ise İlahiyat Fakültesi mezunu olup Adana’da öğretmenlik yapmaktadır. Bahaettin Karakoç’un, Aile Fotoğrafı-II’de elbette sevgili fidanları da yerini alır:

*“[...] İşte şu fidanlar çocuklarımız,
Bir bahçe ki elma, kiraz, ayva, nar
Beşi erkek çocuk, dördü kız
Şu kuşlar da civil civil torunlar
[...]
İki çocuğumuz öğretmen*

⁴<https://www.antoloji.com/uyan-yarim-4-siiri/> erişim tarihi: 22.11.2019

*Bir oğlumuz ise mimardır İstanbul'da
Şu orman mühendisi, doğuda görevlidir
Bir kez zor görürüz yüzünü yılda*

*Bir oğlumuz tıp doktorudur Nevşehir'de
Mektup yazmaz ama telefon eder
Bir kızımız, bir oğlumuz üniversitede
Liseyi bitirdi şu ikizler” (Karakoç 2016: 211).*

Şair baba Bahaettin Karakoç, “dokuz ışıklarım” dediği çocuklarıyla aynı evde yaşayıp onlarla ilgili beyaz düşler kurarken bunların şiirlere gömüldüğünü anlatır aşağıdaki şiirde:

*“Şair baba, oldu bitti sevdalı
Bir evleri vardı göl kıyısında
Dokuz odayı bölüşürdü çocukları
Şölen verirlerdi ay ışığında*

*Birinci kardeşin penceresinden
Başı göğe ermiş bir dağ görünürdü [...]*

*İkinci kardeşin penceresinden
Her sabah kalktığında bir beyaz yelkenli
[...]
İşte ne olduysa bir gecede oldu,
Tekinsiz, o zift yağdıran kara bulutlu gece
Cin gözlü haki kediler kapıştı beyaz düşleri
Kapandı dokuz pencere” (Karakoç 2015: 316).*

Bahaettin Karakoç, çocuklarına çok düşkün bir babadır. Bir oğlunun yaşadığı sıkıntı sebebiyle adres bırakmadan ortadan kaybolması üzerine Bahaettin Karakoç, Yusuf'unu kaybeden Hazret-i Yakup gibi acılara gark olur. “Gözlerim Toroslarda iki çeşme/ Balam der ağlarım” (Karakoç 2015: 231) diyen Bahaettin Karakoç, oğlu için pek çok şiir kaleme alır ki bu şiirler, şair bir babanın yüreğinden şiire taşan endişe ve acının feryadıdır:

*“Güzel oğul bir kelebeğe dönüşüp
Adres bırakmadan çekip gitti*

Peşinden yollara düşüp

Adını fısıldadım Hazret-i Yakup gibi

Ben altmış beş yaşında yedim vurgunu

Karanlıkta dolu dolu ağladım” (Karakoç 2016: 307).

Neden başlıklı şiirinde şair babanın yüreği yaralıdır, evladının bir türlü anlam veremediği haber vermeden gidişinden bahseder:

“Abdestsiz süt emzirmemişti anası,

Canımın bir ışığı bilirdim ben...

Kuşça cıvıldaşırды kardeşleriyle

Günlerdir yangını bizi yakar

Nereye gitti ki haber vermeden,

Neden dönmez, neden” (Karakoç 2015: 233).

“Sesin ne ki, seni ayak sesinden

Fermandaki mühür gibi tanırım” (Karakoç 2015: 235) mısralarında şair babanın evladına özlemi vardır. Şair, saatleri saatlere, günü güne ekleyip bekler ama beklediği müjdeli haber, ne yazık ki bir türlü gelmez:

“Gene sabah oldu, ben bin parçayım;

Kırılıp dökülen renkli sırçayım” (Karakoç 2015: 237).

“Yine öğle oldu, yine yoksun sen,

Abdestin var mıydı, şimdi nerdesin?

Günahsız ellerin neye dokunur,

Aç mısın tok musun, nice haldesin” (Karakoç 2015: 239).

Aşağıdaki şiirde Yörük şair, yüreğinden vurulmuş, kan revan içinde yaralı bir babadır (Karakoç 2015: 241); oğlu için endişelenen, korkan, bekleyen, arayan ama asla vaz geçmeyen:

“İkindi sularına girdi gemimiz.

Limanda bekliyor sevdiklerimiz.

Bir tayfam eksikken yola çıkamam”

(Karakoç 2015: 243)

Hiç yankı yapmıyor dağ etekleri”

Karakoç 2015: 245).

“Güzel Allah'ım,

Utaniyorum sormaya

Ama ben bir babayım,

“Akşam kızılığt sardı gökleri, [...]

Yitik kuzum şimdi nerde meliyor;

Sana emanet ettiğim

Oğul nerde?

Göndersene, göstere” (Karakoç

2015: 247).

Oğlunu arayan, oğlundan haber alamayan şair, İhlas suresiyle Allah'ın birliğine ve yüceliğine sığınarak Allah (CC)'tan yardım bekler:

“Balamın izini bulan

Buldum desin, saklamasın

Balamın yerini bilen

Bildim desin, saklamasın” (Karakoç 2015: 418).

Ağıt Gibi (Karakoç 2015: 420), *Parlarken Gözleri Karanlıkların* (Karakoç 2015: 420) şiirlerinde de aynı arayış ve bekleyiş devam eder. Bu acılı günler kayıp evladın bulunmasıyla mutlu sona erer.

Her baba çocuklarına nasihat eder. Şair bir babanın çocuklarına nasihati de elbette şiirle olur. Şair, *Sen Benim İmzamsın* şiirinde “Bahadırhan'ın temiz zarfında dokuz ışıklarımın dokuzuna bir sevgi faturası” ithafıyla doktor oğlu Bahadır'ın şahsında çocuklarına sevgisinden bahseder:

“Oğulcuğum, gonca gülüm, mirasım

Ben sizi kanımla yorumlamışım

[...] *Çifte su verilmiş kılıç gibiyiz*

Türk ve Müslümanız, şerefliyiz biz

[...] *Can gönensin görüp hak uğraşını*

Ey erdem anıtı dik tut başını

Sen benim imzamsın, Bahadır tepe

Dilerim ak-çağlar ahından öpe” (Karakoç 2012: 293).

Türk-İslam sentezine inanan Bahaettin Karakoç, Türk ve Müslüman kimliklerini hatırlatarak, çocuklarına nasihat ve dua eder.

Şairin Köyü, Yetiştığı Ortam ve Şiire Başlaması

Bahaettin Karakoç'un hayat görüşünün oluşmasında ve sanatının gelişmesinde, babasının da katkısıyla, köye ilkokulun açılması önemli bir adımdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin

Anadolu’da okullar açması, 1930’larda Atatürk’ün eğitim seferberliği devam ederken devletin memleketin pek çok yerinde Halkevleri aracılığıyla topyekûn kalkınma hamleleri başlatması ve Halkevi dergileri, bu eğitim hamlesinde önemli adımlardır. Okumayı çok seven, Halkevi dergilerini okuyan hatta Arif Nihat Asya’nın yönetiminde çıkan Adana Halkevi dergisi Görüşler’e abone olan şair, babasının eve getirdiği Cumhuriyet’i; Halkevlerinin çıkardığı Ülkü dergisini takip etmektedir. Bahaettin Karakoç, edebiyata merak salarken sevdiği ve etkilendiği isimleri şöyle anlatır:

“Soycak şair olan kitap dostu bir ailenin üyesiyim. Şiirin gizemli sesini ilk kez şair babamın avlak alanında duydum ve çarpıldım. Bana göre kanatları yüreğe degen güzellikleri duymakla yalazlanır gerçek sevgi, yani görmekten daha önce... Görmek bir protokoldür. İlk etkilendiğim şair, babamdır. Bu etkileşimin zincirinin sonraki halkaları ise Karacaoğlan, Yunus Emre, Erzurumlu Emrah, Âşık Sümmanî, Seyranî, Âşık Ömer derken uzun bir sıçrama, yeni bir ufuk çizgisi... Mehmet Akif Ersoy, Yahya Kemal, Ahmet Haşim, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Kutsi Tecer, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Arif Nihat Asya, Nâzım Hikmet, Fazıl Hüsnü Dağlarca halka halka ulandılar bu zincire”⁶

Kitap giren ve şiir okunan, destan ve hikâyelerin anlatıldığı geleneksel bir Türk evinde büyüyen Bahaettin Karakoç, çocukluğundaki okuma tutkusuna Salavan Dağı’nı şahit tutarak şiirinde şöyle yer verir:

*“Şu raflar dolusu cins kitaplara
Az yağmur yapmadım göz nurumu
Şu arkadaki karlı dağ Salavan’dır
Siz o dağa sorun çocukluğumu”* (Karakoç 2016: 211).

Çocukluk günlerinin izlerinden şiirlerinde sürekli bahseden Bahaettin Karakoç, çocukluğunu geçirdiği Cela’da 1942 yılında ilkokulu bitirdikten sonra, öğretmenin yönlendirmesi ile Düziçi Köy Enstitüsüne girer.

Ailesi, özellikle babası, öğretmenleri ve yaşadığı çevrenin tabiat güzellikleri 1937 yılında ilkokula başlayan Bahaettin Karakoç’u şiire teşvik eder. Karakoç’un, çocukluğunda yazdığı şiirleri ilkokula teftişe gelen müfettişler, gezici başöğretmenler alır; o zamanki Resimli İlköğretim Dergisi’ne gönderirler. Daha çocuk yaşta, dağların ardında neler olduğunu düşünen,

⁶<http://www.siiiparki.com/bkarakocsoylesi.html> erişim tarihi: 22.11.2019.

hayal eden Karakoç'un Behçet Kemal Çağlar'ın çıkardığı Yurt dergisinde ilk şiiri yayınlanır, köyüne ait bir güzellemedir bu.

Salavan Dağı'na yazdığı bu güzelleme, 1942'de henüz 12 yaşındayken Yurt dergisinde yer bulunca Bahaettin Karakoç heveslenerek, kendini büyük şair olarak görüp Yedi Gün dergisine de şiirler gönderir. Nihat Sami Banarlı'nın "*Sayın Bahaettin Karakoç-Elbistan. Zengin bir hayal dünyanız var. Heceyi güzel kullanıyorsunuz, biraz daha çalışırsanız iyi bir şair olabilirsiniz*" notu küçük şairi çok hiddetlendirir. Şair o günkü öfkesini ve şiir adına Allah'a verdiği sözü şöyle anlatır:

"O an siz beni küçük bir şair biliyorsunuz öyle mi, diye çok kızdım. Dağlara, taşlara, harman yerine çıktım; çok öfkeliyim, kendi kendime dedim ki: 'Allah'ım, Türkiye'nin en büyük şairlerinden biri olacağım, beni iyi bir şair yap, söz veriyorum, hep senin için yazacağım. Allah'ım, sen beni utandırma'" (Cansız Haziran 2019: 127).

Allah'a verdiği sözüne sadık kalır ve iyi bir şair olur Bahaettin Karakoç ve şiirini besleyen en önemli kaynak da Allah aşkı olur.

12 yaşında bir çocukken 2 bin 400 metre yüksekliği olan Salavan Dağı'na övgüler dizen Bahaettin Karakoç'un ileriki yıllarda yazdığı şiirlerinde de köyüne ve Salavan'a sevgisi ve hasreti devam eder. Köyünün tabiatında, çocukluğunun, ilk gençlik yıllarının, ailenin bütün fertlerinin bir arada olduğu mutlu, huzurlu geçmişin izlerini sürer. Türkü başlıklı şiirde şair, köyünü anlatır:

<i>"Orada, dağların ardında</i>	<i>İlk içtiğim sütün</i>
<i>Bir şirin köy vardı...</i>	<i>İlk aşkım, çocukluğum</i>
<i>Yel eser, başaklar ırgalanır</i>	<i>Orada kaldı. [...]</i>
<i>Eğilir suları öperdi</i>	
<i>Dere boyunca söğüt ağaçları</i>	<i>O köyde doğdum ben</i>
<i>Orada</i>	<i>O köyde büyüdüm</i>
<i>Dağların ardında kaldı. [...]</i>	<i>Bir toprak evde"</i>
<i>İlk dişlediğim elmanın kokusu</i>	(Karakoç 2012: 128).

Bahaettin Karakoç, şiirlerinde kendini anlatmayı seven şairlerdendir. Çocukluğundan, keklik palazı gibi ötücü, kurt eniği kadar hür yaşadığı Salavan Dağı'ndan bahseden şair, çocukluğunu renk renk ışık yayan bir prizma olarak görür şiirinde:

"Kare kare, nokta nokta hatırlıyorum
Çokgen bir prizma gibiydi benim çocukluğum

Güneşin burnu kanadığında Salavan doruklarından

Işınları renk renk ayırıştırır

Bir prizma

Maviydim, yeşildim, kırmızıydım” (Karakoç 2015: 457).

Okumak ya da çalışmak için köyünden ayrılan şair; köyünü, ailesini, yaşadığı yerin tabiatını çok özler. “Benim çehrem Salavan'dan bir kesit” (Karakoç 2015: 202) diyen Bahaettin Karakoç için Salavan Dağı; hür bulutları, keklikleri, atmacaları, kara kartallarıyla; sümbül kokan rüzgârıyla; Sulak'taki çınar ağacıyla; yazın çıkılan yaylasıyla, kaval sesiyle hür vatanın bir sembolüdür:

“Salavan dağının hür bulutları

Keklikler, atmacalar, kara kartallar

Rüzgâr esince sümbüller gene öyle kokar mı

Hala duruyor mu Sulak'taki çınar?

[...]

Dağların ulu sessizliğinde

Yıldızlarla konuşurduk sabahlara dek

An olur bir kaval sesi saplanırdı yüreğimize

Karakoyun türküsünü çalarken hüznü, titrek” (Karakoç 2016: 47).

Şair, Cela'dan ayrıldığında sıla hasreti aklından çıkmaz, ailesini, köy hayatını özler. Daüssıla şiirinde “Yâd ellerde bayrağımı görünce, / İlim düşer, obam düşer aklıma” diyen şair için bayrağın dalgalandığı her yer onun memleketidir ve şöyle anlatır sıla hasretini şiirde:

“Hatıralar birbirine ulanır,

[...] Anam düşer, babam düşer aklıma.

Babam şimdi bağda çubuk buduyor

Annem benim için oruç adıyor

Rızkı olan çorbamızdan tadıyor,

Üç aylarda tövbem düşer aklıma.

[...] Ben de çocuk iken çok kuzu güttüm,

Yeşil nohut yolup firikler üttüm,

Elimle besleyip koçlar büyüttüm;

Yün çorabım, abam düşer aklıma” (Karakoç 2017:179).

Kahramanmaraş'ta yaşayan ama çok sık yolculuklara çıkan şair için Elbistan'daki köyü, mutlu çocukluk anılarında iz bırakan Salavan Dağı, gizemli ve ulu bir his verişiyle bir sığınak, bir kaçış noktası olur. Yitikleri aklına düşen şaire şiir, yağmur gibi bereketli iner:

“Evet, benim ve isteyerek geçmişe kaçırım sık sık

Arabamı kelimeler çeker, ben iz sürerim

Sinyaller aldıkça yitiklerimden

Yağmurlara dönüşür türkülerim” (Karakoç 2016: 47).

Bahaettin Karakoç, evinden uzakta olduğunda köyü, evi, masası, odası, babası, rüyalarına girecek kadar özlem yüklüdür *Uzun Perçemli Duygular* başlıklı şiirinde:

“İşte benim odam, masam ve kitaplarım

Yazı makinamsa yaşlı ve yorgun

Adsız şiirlerimin çoğu yarım

Zamansa bu atmosferde bir su gibi durgun

‘Babamız gene bir şiirin pençesine düşmüş’ der

Kaş-göz işaretleriyle konuşur çocuklarım” (Karakoç 2016: 197).

İnanç ikliminin kurak olduğu, az üreten çok tüketen, ezilenlerle dolu mabetsiz, yüreksiz kentleri gören şair, otobiyografik unsurlara yer verdiği *Dağlarda* şiirinde köyünü hatırlar, sonsuzluğun türküsünü söyleme isteğiyle yaşadığı bölgenin bütün tabiat unsurlarını şiire taşır. Kirazı, dutu, cevizi dallarına tırmanıp dalından yediği günleri özleyen (Karakoç 2016: 351) Bahattin Karakoç, şiirlerinde tabiattan aldığı motifleri duygularıyla birleştirir. Yaşadığı zaman ve mekândan memnun olmadığında, düşlerinde mekânı ve zamanı aşar, köyündeki güzelliklere kaçar:

“Her tarafı dağlarla kuşatılmış bir köyde doğmuşum;

Kulağıma ezan okudukları günden beri hoşum...

[...]

Destanlarla, menkıbelerle örüldü ülkü kumaşım,

Göklere bakarken bir doruktan sancaklaşırdı başım.

[...]

Allah'a ve davama daha yakınım ben bu dağlarda:

Bir gün Ergenekon'dan çıkar gibi buradan çıkar da

Dönersem sizlere, bilin, başka türlü döneceğim;

Kürşat, Alparslan, Fatih ve Yavuz gibi görüneceğim” (Karakoç 2012: 160).

Şair, kulağına ezan okunduğu günden başlayarak hayatından bahseder bu şiirde. Muştucu bir ozan kimliğindeki şair, Ergenekon gibi diriliş, Köktürk, Selçuklu ve Osmanlı'nın yükseliş zamanlarından büyük kahramanlarla bugüne gelme isteğindedir.

Şairin Kişilik Özellikleri / Şair ve Tabiat

Tabiat; rengi, kokusu, güzelliğiyle şairde sevgi ve hayranlık uyandırırken bir yandan da Bahaettin Karakoç'un sanatını beslemiş, yönlendirmiş, ona bir düş âlemi olmuştur. Tabiata düşkünlüğü, dağlarda, yaylarda gezmeyi sevmesi onun bağımsız ruh halinin göstergesidir. Dağların temiz havasında çiçekleri koklayarak, kuş seslerini dinleyerek, güneşin doğup batışını izleyerek iç sesini dinleyen, Yaradan'a ve sevgiye bütün kalbiyle inanan şaire tabiat, adeta yol gösterir, kılavuz olur ve şahitlik eder. Tabiatla şairin tabiatı da benzerlik gösterir, şair kendini dağlarla özdeş görür:

“Ben başı dumansız dağları sevmem

Dağ dendi mi fırtınalar gelmeli akla [...]

Benim de başım dumanlı, benim de yüreğim var

Yüce dağlar, sultan dağlar, beni de sizden sayın

Başımın dumanından belli içimdeki fırtınalar

Başına da, sonuna da koysanız bir halayın” (Karakoç 2012: 356).

Bahaettin Karakoç; kendine çok güvenen, sivri tenkitler yapan, sevgisi de hiddeti de yüksek, açık sözlü, mert, cüssesiyle değil ama yüreğiyle dağ gibi bir insandır. Şair bu özelliğini şöyle anlatır:

“Dövdükçe sertleşir, demirim böyle;

Üfle üfle yanmaz, kömürüm böyle...

Bildiğim sözcükler hiç dişi değil;

Ne yapayım benim zamirim böyle” (Karakoç 2017: 450).

Şair, şiirlerinde tabiat unsurları olarak kuş, çiçek, güneş, yağmur gibi motiflere çok yer verir. Şiir kitaplarına verdiği *Mevsimler ve Ötesi, Sevgi Turnaları, Ay Şafağı Çok Çiçek, Kar Sesi, İlkyazda, Bir Çift Beyaz Kartal, Güneşe Uçmak İstiyorum, Güneşten Öte, Dolunay Şiir Güldestesi, İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman, Ay Işığında Serenatlar* gibi isimler şairin tabiatla

ne kadar ilgili olduğunun göstergesidir. Abdülhak Hamit'in Hindistan'da kaleme aldığı Külbe-i İştîyak şiirinde “*Bu yerlerde doğan bir şâir olmak pek tabîdir*” diyerek, sanatta ilham kaynağının tabiat olduğunu açıkça dile getirmesi gibi Bahaettin Karakoç da sanki ilhamını köyünün tabiat güzelliklerinden alır. Türkmen dervişi diye anılan Bahaettin Karakoç'un şiirinde bu tabiat, bazen kozmik bir âlem olarak yer alır ve şair hayranlıkla “mutlak hakikat”e ulaşır, fizikî âlemle metafiziği birleştirir. Tabiat; Allah'ı görüp tanıma yolunda en güzel kitaptır şair için. Yunus Emre gibi Bahaettin Karakoç da yaratılan tabiat unsurlarını Allah'ı zikrederken görür:

“Ağaçlar dua ederken

Ansızın bir rüzgâr çıkar [...]

Çiçekler dua ederken

Kovandan kaçar bir arı” (Karakoç 2016 a: 331).

Bahaettin Karakoç, Orhan Veli'nin “*Gökyüzünü boyarım her sabah / Hepiniz uykudayken. / Uyanır bakarsınız ki mavi.*” mısralarındaki gibi tabiatı kendi bakış açısından görür. Dağ, Yunus Emre'de nefsi temsil ederek harami gibi dervişin yolunu keserken Bahaettin Karakoç, canlılara ev-bark olan, azametinin, sabrın simgesi dağlara üşümesin diye gömlekler giydirir, yüreğini dağlara kuşak yapar:

“Renk renk gömlekler giydirdim

Üşüyen çıplak dağlara...

Dalları göğe deşdirdim,

Yüreğim kuşak dağlara” (Karakoç 2016 a: 378).

Şairin Yaşadığı İlginç Olaylar

Tabiattaki unsurlar, varlıklar bazı sırları bilen yol arkadaşıdır, şahittir şair için ve onun şiirlerinde oldukça önemli yer tutarlar. Şairin özellikle kurt, yılan ve at ile ilgili ilginç ve olağanüstü karşılaşmasına şiirinde şöyle bir gönderme yer alır:

“Kalübeladan beri muhacirim ben

Her nereye gitsem ensar karşıladı

Bir at, bir kurt, bir yılan anladı da

Kendi cinsimden olanlar anlamadı

Omuz vurup geçenlerin açtığı yara

Kevgire çevirdi sevdalı yüreğimi

Ey sevgili,

Ne zaman darda kaldımsa

Hep sana yazdım arzuhalimi

Hep sen yetiştin imdada” (Karakoç 2016 a: 124).

Adana Düziçi Köy Enstitüsü'ne kayıt olan Bahaettin Karakoç, köyünden ayrılıp bu okula gittiği ilk yıl içinde hastalanır ve revire yatırılır. Fakat burada bir-iki gün kaldıktan sonra dayanamaz, hasta haliyle kaçır. Şair okuldan kaçıp trenle Kapudere'ye, oradan kamyonla Nurhak'a, oradan da araba geçmediği için hasta haliyle aç susuz ama sevinçli, korktuğu için türküler mırıldanarak, yürüyerek köyüne gidişini ve yolda gördüklerini şu cümlelerle anlatır:

“Yolda giderken keklikler ötüyor, o kadar hoş ötüyor ki... Allah'ım, dedim; bağlardan giderken bir yoldaş ver de sohbet ede ede gideyim, sıkılmayayım. Öyle dedim, çok sürmedi. [...] Gele gele geldi, kapkara bir yılan. O kadar büyük ki ensesinde saç kılları var. Korktum. İlk önce korkuyorsun, o da korktu, zaten korku karşılıklı, sirayet ediyor. Onun da benim de gözüm kıpkırmızı oldu. [...] Durdum, şöyle bakarken gülümsedim; ben gülümseyince yılan da gülümsedi. Oh, dedim; ben tehlikeyi atlattım. Ben yürüdüm, o da geldi. Yolda yürümeye başlayınca o da yanımda o dağı çıkıncaya kadar benimle aynı hizada yürüdü, yoldaş oldu” (Cansız Haziran 2019: 127).

Her canlının sevgiyi anladığını düşünen, her canlıya sevgiyle bakan Bahaettin Karakoç, yılanla yaşadığı yukarıdaki ilginç ve etkileyici olayın hikâyesini “Kara Yılan” başlığıyla şöyle şiirleştirir:

*“[...] Güneş ıslık çalıyor, ben türkü söylüyordum içimden
-Yorgunluğa, yalnızlığa baston olan türkülerden-
Nereden çıktıysa bir kara yılan çıktı
Sırık gibi uzun kara bir yılan
Gözleri kanlaşmış ateş renginde
Saatlerce birlikte yürüdük
O yolun solundan, ben sağından
[...] O tetikte, ben tetikteyim
Aıştık birbirimize baka baka
Sevgiye dönüştü içimizdeki soğukluk”* (Karakoç 2015: 308).

Türk kültüründe önemli yer tutan hayvanlar “at, kartal ve kurt”tur. Bahaettin Karakoç’un hayatında da bu hayvanlar özel bir yer tutar. Bir gün dağ yolundan köye doğru yürürken canı

sıkılan ve bir yol arkadaşı isteyen Bahaettin Karakoç'a Allah (CC) bu defa yol arkadaşı olarak bir kurt gönderir. Şair, aslında çok ürkütücü olan bu olayın nasıl dostluğa dönüştüğünü şu sözlerle anlatır:

“İlk gördüğümde o da korktu ben de. Gözü kıpkırmızı oldu, saldıracaktı. Benimki de öyle oldu. Korku korkuyu davet ediyor. Derken, derken... Gülümsedim ben. Gülümseyince kurdun gözündeki o kan da kayboldu birden. [...] Beraber yürüdük, bana yol arkadaşlığı yaptı. Arkadaşlık yapınca o kurdun ne kadar mübarek bir hayvan olduğunu gördüm” (Cansız Haziran 2019: 127).

Dağlarda serbestçe gezen, hürriyetin ve istiklâlin sembolü olan kurtla yaşadığı bu olağanüstü olay, aradan kırk yıl geçtikten sonra şairin kaleminde şiire dönüşür:

*“Salavan dağının yeşil eteklerinde
İrili-ufaklı köyler vardı
Dağın doruklarında kartallar uçar
Dağ çiçekleriyle çalkanan koyaklarda
Efsanevi bir kurt yaşardı
[...]
Bir kez karşılaştım ben o kurtla
Görür görmez bütünleştik
Ben delikanlı bir şair, o vakur bir kurt
Saatlerce yürüdük bir akşam soğukluğunda
Her taraf kardı [...]
Başkalarına masal gelir, ama değil
Tanışım bir Allah, bir de dağlardı”* (Karakoç 2015: 254).

Düziçi Köy Enstitüsünde hastalanınca okuldan kaçıp köyüne gelen şair, okula geri dönmez. Düziçi Köy Enstitüsündeki Eğitim şefi Safa Güner'in Bahaettin Karakoç'a gönderdiği mektupta *“Kaçak, artık gel. Arkadaşların sınıflarını geçtiler. Sen gelmedin, yerin açık bekliyor”* demesi üzerine şair, 1944 yılında okula tekrar döner, aynı sınıftan başlar, öğretmenliğe ek olarak inşaatçılığı seçer. Arkadaşıyla yazma denemelerine başlar ve İleri adında bir duvar gazetesi çıkarır. Bahaettin Karakoç, son sınıfta Millî Eğitim Bakanlığı'nın Köy Enstitülerindeki başarılı öğrenciler için hazırladığı merkezî bir sınavı kazanarak Türkiye'nin ilk köy üniversitesi kabul edilen Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü Sağlık Bölümü'nde okumaya hak kazanır. Bu okulu 1949 yılının Şubat ayında bitiren Bahaettin Karakoç, üç aylık

stajını Malatya Devlet Hastanesi'nde yapar ve ağustos ayından itibaren de sağlık memuru olarak çeşitli köy gruplarında çalışır. 1949 Aralık ayında, Elbistan Hükümet Tabipliği Sağlık Memurluğu'na atanır. 1955'te askere gider, Ankara Yedek Subay Okulu ve İstanbul 3. Bağımsız Korugan Taburunda teğmen olarak askerliğini yapıp 1957'de terhis olur. Askerlik dönüşü aynı kurumda 1969 yılı sonlarına kadar çalışır. Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi üzerine, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü'nün Eğitim Şubesi'ne tayin edilir. Daha sonra da Kahramanmaraş Verem Savaş Dispanserliği'ne naklen geçer. Bu kurumdan Haziran 1982'de kendi isteği ile emekli olur. Emekli olan Karakoç, şiire daha fazla zaman ayırma imkânı bulur ama edebî faaliyetlerine daha uygun olan, daha çok imkân sunan metropollerden birine gitmez; kalkınma hamlesinin mekânı olarak Anadolu'yu gördüğü için edebî faaliyetlerine Kahramanmaraş'ta devam eder. Anadolu'nun silkinip ayağa kalkmasını isteyen şair, Anadoluçuluk anlayışını savunan Hareket ekolünün birlikte hareket etme teklifini çeşitli sebeplerle kabul etmez. Dolunay, Türk Edebiyatı, Hisar, Hareket, Genç Kalemler gibi pek çok dergide yazı ve şiirler yayınlar.

Bahaettin Karakoç'un şiirleri ve ünü Türkiye sınırlarını aşar; bütün Türk Cumhuriyetlerine ulaşır. 1993'te "Türkçenin Uluslararası 2. Şiir Şöleni" için gittiği Kazakistan'ın Almatı şehrinde "Büyük Abay Ödülü"ne layık görülür. "Büyük Abay Ödülü" olarak dev gibi bir at hediye ederler Karakoç'a. Yerinde duramayan, şaha kalkan, adeta dizginini kıracak gibi bir at. Bahaettin Karakoç, atın kulağına bir şeyler söyler ve at uysallaşır. Çocukluğundan beri ata binmeyi çok seven şair, herkesin şaşkın bakışları altında atın sırtına atlar, gezer gelir. Karakoç yerinde duramayan, şaha kalkan atın kendine bir işaret, bir uyarı olduğunu düşünür ve bunu şöyle ifade eder:

"Hemen anladım atı görünce baltayı nereden taşa vurduğumu. Evet, kendime çok güvenmiş ve gururlanmıştım ödülünden dolayı." Attan indikten sonra "Nasıl oldu, atın kulağına ne söyledin de yumuşadı?" diye soranlara "O sır benimle at arasında. Sırrı ata emanet ettim. İsterseniz gidip kendisinden öğrenin" (Cansız Haziran 2019: 127) diye cevap verir.

Bahaettin Karakoç, aldığı ödülle ilgili duygularına ve atla anlaşmasına şiirinde şöyle yer verir:

*"Gönlümün ve dilimin sihirli değneği
Asya'da, ata yurdu göbeğinde
Aladağ'ın çiçekli eteğinde
Yani Uzunağaç kolhozunda*

*Soylu bir kazak atına dokunuyor
Dokunduğu at gerçek bir at oluyor
Eğilip öpüyorum alnından
Kulaklarına yüreğimi fısıldıyorum
Yelesine rüzgârları doluyor
At gönlüme göre koşuyor.
Sırtındaki çapan raks ediyor havada
Gönlüm kabartıyor, coşuyor” (Karakoç 2016: 325).*

Bahaettin Karakoç, *Demirkazık Yıldızı* şiirinde 1993’te 63 yaşındayken Büyük Abay Ödülü’nü almak için gittiği Kazakistan’da gördüğü bir rüyayı, orada yaşadıklarını, gördüklerini anlatır. Babası şairin Demirkazık yıldızıdır ve babasının ruhuna çizdiği gönül haritasını, şuur altına yerleştirdiği fotoğrafları birebir görmenin mutluluğunu yaşayan şair, bu şiirinde aldığı ödülü babasına göstermek isteyen bir evladın heyecan ve coşkusuna sahiptir:

*“[...] Bir top beyaz bulut dönüp dolaşır gelir rüyama konar [...]
-Çocuktum, benim gözümde babam, arz’ın en yüksek dağıydı
Derviştii ve bilmişti, sesi yıkanmış bir gökkuşağıydı
Ne zaman babamı dinlesem yere basmaz, gökte uçardım [...]
Bir Semerkant ve Buhara haritası çizmişti ruhuma
Zaman, şimdi en güzel aynasını tutuyor çocukluğuma
[...] -Şapan giy, ata bin, kartalca çok yükseklere duraksız çık
Seni hangi ok vurabilir yüreğinden, kim tutar artık?
İşte gene karşımda, gene gülümsüyor Demirkazık yıldızı” (Karakoç 2015: 406).*

Bahaettin Karakoç Tavrı ve Dolunay Dergisi

Çamlıbel’de Koç Köroğlu Salavan’da Ben isimli uzun soluklu şiirinde Karakoç, Bolu Beyi gibi zalimlerin huzurunu kaçırarak olan Köroğlu’nun bir gün döneceğini söyler. Köroğlu’nun edebiyat sahasındaki kardeşi Salavan’daki şair Karakoç’tur. Mesleğini soranlara “Şairim” diyen Bahaettin Karakoç, şair kimliğini her zaman vurgular. Köroğlu, Çamlıbel ile özdeşleşirken Karakoç, Salavan’la özdeşleşir. Onun kartal azametinde soylu duruşundan, yiğit tavrından rahatsız olanlara karşı mücadele veren Karakoç, Salavan Dağı’na verilen zararlı edebiyat alanında kendine çıkarılan birtakım zorlukları eş görür. Şair, Şehriyar’ın Haydar

Baba'ya Selam manzumesinde yaptığı gibi bu şiirde tabiatı ve köy hayatını, hatıralarını mükemmel bir şekilde dile getirerek olduğu gibi anlatır:

Ben Bahaettin Karakoç
Arkam kalam Salavan [...]
Şairim
Parmaklarım kalem tutar çiçek tutar[...]
Çamlıbel'de Köroğlu Salavan'da ben
[...] Bütün dağların ortasında
Benim dağım Salavan
Daha bir sevdalı
Daha bir nev-ciivan
Daha bir yiğit
Her dağ
Rabb'in kaleminden çıkmış
Bir ayettir
Dağlar içinde Salavan
Bir kimya-yı saadettir [...]
Sen bir savaşçıydın kardeşim Köroğlu
Ben ta kalubeladan beri şair [...]
Söyler misiniz kartal soylular
Serçeleşmeden
Nasıl bir şehre inilir
Nasıl bir dar kaba girilir
Salavan kesti göbeğimi
Salavan emzirdi
Salavan büyüttü beni
Başımınla yüreğimle sevdamlar
Bir dağım ben” (Karakoç 2016: 364).

Siyasete mesafeli olan, şiirlerini siyasetin, bir ideolojinin emrine vermeyen Bahaettin Karakoç, her zaman bildiği doğruları, gördüğü yanlışları dobra dobra söyler. Kaldırımlar şiirinde “*Ben bu kaldırımların emzirdiği çocuğum*” diyen Necip Fazıl Kısakürek, iç dünyasındaki yalnızlık, korku ve ölüm temasını anlatırken Salavan'ın emzirdiği, büyüttüğü

Bahaettin Karakoç, “Başımla yüreğimle sevdamla / Bir dağım ben” (Karakoç 2016: 364) mısralarında yüksek bir dağın ya da yükseklerde uçan bir kartalın soylu yalnızlığını yaşar. Dağlarda istediği gibi gezmenin mücadelesini veren, haksızlığa kafa tutan Dadaloğlu'nun isyanı ve yaşadığı yalnızlık gibi şair de üstüne gelenlere, pusuda ayağının kaymasını bekleyenlere karşı, kartalca duruşundan taviz vermeyip serçeleşmediği için Dadaloğlu gibi yalnız hisseder kendini Dadaloğlu'nun Yalnızlığı şiirinde:

*“Hedeften kaçıyor attığım her ok,
Düşmanlarım fırsat bekler pusuda; [...]
Sazım depremli bir türkü tutturmuş,
Göklerim gürlüyor, ağlayacağım:
Bana gurbet olmuş evim ocağım”* (Karakoç 2012: 219).

“Koroğlu'nun Uyanırken Gördüğü En Güzel Düş, Bu Düştür” şiirinde Çamlıbel'deki Koroğlu'nun aslında şair olduğu belirginleşirken, şairin hayatındaki dönemlere de işaret vardır şiirde:

*“Hep Bolu Beyine yüklendim, bir daha, bir daha
Çamlıbel'e gül ekmişim, kül ekmişim [...]*

*Şimdi diyorum ki: İstanbul'dan ta Kars'a kadar
Dağa taşta gül ekmeli, gül ekmeli, evdeşim*

*Güller dostluk kokmalı, sevda ve Allah kokmalı
Gayri başka ekmeği kesmez dişim”* (Karakoç 2012: 292).

Bahaettin Karakoç, şiirde kendi kurallarını koymak isteyen kılavuz şairlerdendir. “Yolum cebimdedir benim; çıkarır, önüme serer, yürürüm.” (Asya 2009: 16) diyerek kendinden emin, kararlı bir tavır sergilemiş olan Arif Nihat Asya gibi Bahaettin Karakoç da kendi yolunu kendi çizer. Karakoç, “Kılavuz olanlar, kılavuz aramazlar, yatağına yerleşmiş bir nehir gibi kendi doğrularına akıp giderler” (Akbaba 1994: 22) derken kendisinin bir kılavuz şair olduğunu ifade eder ve “En güzel sevdam” (Karakoç 2012: 51) dediği Anadolu'nun yüz akı Dolunay dergisinin 1 Ocak 1986'da çıkışına da önder olur. Bahaettin Karakoç, Dolunay'ı şu sözlerle anlatır:

“Her sayıda değişen kapağıyla, sayfa düzenlemesiyle, muhtevasıyla, yürekliliğiyle, sevecenliğiyle metropol dergilerinin tekdüzeliklerini yüzlerine haykıran bir dergi. Başkalarına

benzemeyen ama başkalarının kendine benzemelerine kapı aralayan bir dergi... Özellikle gelecek vadeden genç yetenekler için bir sanat-edebiyat okulu” (Karakoç 2012: 51).

Bahaettin Karakoç, bir bütün olarak Anadolu'nun silkinip ayağa kalkması isteğindedir çıkardığı dergiyle. Öyle de olur; Dolunay, bütün engellemelere rağmen şairin ifadesiyle Anadolu'yu fikir-sanat-kültür şantiyesi haline getirir.

Anadolu'nun dik duruşlu şairi, Ankara'ya Küsen Yağmur başlıklı şiirde ona engeller çıkaranlara, Ankara'da gücünü menfaatine kullanan iktidar sahiplerine ve bürokratlara küskündür ve öfkesi Nefi üslubunca şiirine yansır. “Hele de ay doğarken” mısraıyla şair, Dolunay dergisinin çıkışını kasteder:

*“Sizin kaptığınız köşede
Çok sık doğuruyor kediler, köpekler
Acaba neden?
Kediler hep kuşları gözetliyor
Nedir istedikleri anlamıyorum
Saka kuşlarından serçelerden.
Ne yitik bir kuzu var ortada ne de aç bir kurt
Köpekler havlayıp duruyorlar sağa-sola
Hele de ay doğarken.[...]
Bütün rızkınız kevenden.
Kimseyle köşe kapmaca oynamak değil amacım
Tiksintim Ankara'nın çukurlarından, tepelerinden
Ve nedensiz nedenlerden” (Karakoç 2016 a: 375).*

Şair, menfaat rüzgârına göre yön değiştiren biri değildir. Öfkesini saklamamış, sözünü sakınmamış, doğru bildiğini söylemekten geri durmamıştır. Şair, dergiyi çıkarma sürecinde yalnız bırakılmış, önüne engeller çıkarılmıştır. Bahaettin Karakoç, Dolunay'ı yaşatmak için ilan, reklam ve abone bulmak amacıyla bütün bankalara, bütün kurumlara, Kültür ve Turizm Bakanlığına başvurursa da sonuç alamaz. Bakanlıkta ilgili bürokrata gider. “*Sen megaloman mısın? Sen, dergin için niçin meşhurlardan şiir ve yazı istemiyorsun?*” (Cansız Haziran 2019: 127) sorularına muhatap olur. Karakoç, Dolunay'da “meşhurlara” değil gençlere yer verir. Her kesimden sanatçı yer alırken Kahramanmaraşlı Yedi Güzel Adam adı verilen isimlerin dergide yer almamasını Karakoç, şöyle izah eder: “*Onlarda bir şey yok şiir adına, parti arkasına sığındılar onlar*” (Cansız Haziran 2019: 127).

Her şeye sevgiyle bakan Bahaettin Karakoç'un şu sözleri tepkisinin sebebinin daha iyi izah eder:

“‘Yedi Güzel Adam’ diyorlar, bense ‘yedi kokarca’ diyorum, devlet tarafından beslenen –ki hala besleniyor ve korunuyorlar–... TRT I’de kaç tane adamları var birbirini kollayan... En ilginci, gazetelerde, ‘Falan, bu Ramazan boyunca sanatın yeni boyutlarından bahsedecek’ diye ilan etmeleridir... Ondan sonra alıyor eline Mızraklı İlmihal’i, her gün Peygamberimizin hadislerinden birini okuyor. Ne okuması okuma, ne yorumu yorum... Bunun bir tek amacı var: Beslemek, bunları sürekli gündemde tutmak. Onu sen de yaparsın, o da yapar, öteki de yapar... Vallahi yapar... Yedi Güzel Adam diye kim demiş? Cahit Zarifoğlu demiş. Bana, çocuk kitaplarından başka, Cahit Zarifoğlu’nun kitaplarında ciddi bir mısra gösterin. Yedi Güzel Adam’dan bir tanesi de Mehmet Akif İnan... Bir şiiri var; ‘Kudüs’. İkinci bir şiiri yoktur. Bir tek şiir... Bunu, yaşarken kendisine de söyledim. Türkmenistan’da ‘Yılın şairliğini illa buna verelim’ dediler... Ben de jüri üyesiyim. Ben ‘Eğer bana danışıyorsanız, ben buna vermem, bunda şiir yoktur!’ dedim. ‘Ama bu yaşlandı’ dediler. ‘Yaşlandıysa yaşlılık ödülü ve bir de sanat ödülü koyun!’ dedim. Bu vefa değil, bu sevgi değil, bu kültüre hizmet değildir. Ne oluyor bilmem; ama, Maraş’ta pek şiir yoktur. Maraş’ı kim temsil ediyor? Karakoçlar ediyor. Maraş’ı kim temsil ediyor? Aşşinliler ediyor, Göksunlular ediyor.. [...] Elbistanlılar ediyor, zaten ben Elbistanlıyım” (Gözükara 16-23-30 Haziran, 01 Temmuz 2016: 4).

Bahaettin Karakoç, şiiri bir dua etme biçimi olarak görse de yeni İslamî şiir anlayışı içinde yer almaz. Şair hiçbir siyasî partiye, hiçbir gruba, hiçbir dergiye bağlı değildir. O, dar kalıplara girmek istemeyen, insanların sınıflandırılmaması gerektiğine inanan bir anlayıştadır ve her kesimden sanatçıya Dolunay’da yer vererek bunu gösterir. Şair edebiyattaki gruplaşmalara sıcak bakmadığını Mehmet Nuri Yardım’a şöyle ifade eder:

“Edebiyat dünyamızdaki gruplaşmalar edebiyatımız için bir zenginlik değildir; trübünde protokola yakın bir yerde bir yer kapmaktan kaynaklanıyor. Sol’un içinde çeşit çeşit sol; sağ’ın içinde çeşit çeşit sağcı gruplar var; solcusu sırtını kapitalistlere, sağcısı kendine yakın sağcı bir partiye dayamış, kalemlerini göze girmek için akortsuz kullanıyorlar. Nerde edebiyatın gerçek meseleleri? [...]

Yoktur böyle etiğe ve estetiğe değer veren, boyut kazandıran bir gruplaşma, ancak edebiyat adına kendilerini yetkili sanan basit çıkar grupları var”⁷

Meyveli ağacı taşlarlar, atasözündeki gibi edebî alanda bunca başarılı çalışma birilerini kıskandırmış olmalı ki onların kendine çıkardığı sıkıntıları şair, Bührtan Kuşları başlıklı şiirinde anlatır:

*“[...] İstedikleri kadar pusu kursunlar sana,
İstedikleri kadar çamur atsınlar arkandan
Âşıklar çileden yılası değil
Yeter ki ayakların sağlam bassın yere,
Kıvrak bassın ve azıklı çık her sefere
[...] Bilirim, emeksiz döner onların yel değirmenleri,
[...] Sense bir gökkuşağısın, görkemini yitirme
Korkma öğütülür un-ufak olurum diye
[...] Kesilmesinden korkup da eğme onurlu başını
Ve bırak kendi hallerine damarları kurumuşları
Ay yorulur, yıl yorulur
Yorulmaz bührtan kuşları” (Karakoç 2016: 35).*

Başarılarını görmezden gelmeye çalışanlar olsa da Bahaettin Karakoç, şiirleriyle göz kamaştırmıştır. Kahramanmaraş'ta Dolunay dergisine ek olarak Dede Korkut'un duası ile açılan Dolunay Şiir Şölenleri ve Dolunay yayınları ile şiiri ayağa kaldırma gayesinde olan şair, zaman ve mekân aşarak Türk destan döneminden gelmiş ak saçlı bir bilge, bir Dede Korkut'tur adeta. 3 Mayıs 2007'de Dolunay Şiir Şölenleriyle ve yazdığı şiirlerle Bahaettin Karakoç, pergelinin ucunu Kahramanmaraş'a koyup diğer ucuyla Türklerin ve Müslümanların yaşadığı coğrafyaları aşk, heyecan, acı ve hüznle gezer.

Şairin Gezgin Yönü

Bahaettin Karakoç, çağrıldığı yerlere giden gezgin bir şairdir ve her dem yeni şiirler yazabilmesini de buna bağlar. Davet edildiği şiir şölenlerine mutlaka katılan şair, şiirlerinde bunlara yer verir. Hayatının sonuna kadar da bu yolculuklara devam eder şair, İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman kitabının Yürek Bir Güldestesidir Yolculuklarda bölümünde Evliya Çelebi gibidir. Modern zaman gezgini Bahaettin Karakoç; gezdiği yerleri, gördüğü insanları

⁷ <http://www.siiiparki.com/bkarakocsoylesi.html> erişim tarihi: 22.11.2019.

isimleriyle tek tek anlatır ve Anadolu'nun fotoğrafını şiirle çeker. Bu yolculuklar, onun genlerine işlenmiş zikir aracı olan şiirini besler, parmaklarından onun yazgısı olan şiirin sütleri damlar. Şiirinde gezgin yönüne ve şiirinin kaynağına şöyle yer verir şair:

*“Leyleği uçarken havada gördüm
Bu yıl da günlerim yollarda geçecek
[...] Hâsılı şiir nereden ses verdiyse oraya gittim
Ordu, Giresun, Çorum, Amasya, Ankara
Ve İstanbul ve Denizli ve Isparta ve Adana
Yağmurlu bir günde indim Mersin'in Bozyazı'ya
Toroslarda Karacaoğlan'ın izini sürdüm”* (Karakoç 2017: 190).

Selam başlıklı şiirinde şair adeta Türkiye turu yapar. Osmaniye'den yola çıkan şair; Malatya, Elazığ, Tunceli, Erzurum, Erzincan, Bayburt, Gümüşhane Trabzon, Samsun, Çorum, Ankara ve Kayseri'ye uğrar. Buraları ve buralarda karşılaştığı kimseleri isimleriyle zikreder bu şiirde. Şair, göçmen bir kuş olan ve diyar diyar gezen, türkülerimizde müjdeli haberleri getirip götürme görevi verilen âşık bir güneyli turna olarak niteler kendini ve zikredilen şehirler üstünde uçar. Şairin bir şiir kitabının adı da 1975'te basılan Sevgi Turnaları'dır. Bu şiirde “Kar Sesi'ne imza atan adam” diyerek gezdiği yerleri şiirleştirirken Kar Sesi (1983) isimli kitabını da gündeme getirir:

*“Ben aşkın deliye döndürdüğü güneyli turna
Ben bildirilerini bakışlarında düğümleyen
Ezgilerini rüzgârlara katan adam
Bismillah deyip
KAR SESİ'ne imza atan adam
Bir akşamüzeri Osmaniye' den çıktım yola
Kanatlarımda Çukurova'nın çiçek tozları
Uçtum Nurdağı'nın üstünden Maraş'a doğru
Yüreğimde has şiirin yakamozları
Yüreğimde bir sınırsız insan sevgisi
Uçtum uçtum da
Önce Maraş'ta
Sonra da kayısı diyarı Malatya'da
Verdim mola”* (Karakoç 2012: 390).

Bahaettin Karakoç'ta İnanç

1990'dan sonra Bahaettin Karakoç'un şiirlerinde tasavvufi unsurlar çoğalır. 1991 yılında Diyanet Vakfı tarafından düzenlenen münâcât yarışmasında “*Beyaz Dilekçe*” isimli şiiriyle birincilik kazanır. 1990'da eşi vasıtasıyla gittiği Adıyaman'da Menzil cemaatine katılır. Tasavvuf konulu şiir kitapları şunlardır: *Menzil (1991)*, *Beyaz Dilekçe (1995)*, *Leyl ü Nehar Aşk (1997)* ve *Aşk Mektupları (1999)*, *Sürgün Vezirin Aşk Neşideleri (2004)* ve *Ben Senin Yusuf'un Olmuşum (2006)*.⁸

Bahaettin Karakoç, şiirlerinde tasavvuftan faydalanmıştır ama mutasavvıf değildir. Ona göre şiir; şairin zikir aracı, kelimeler armonisi, iç yangınıdır. Şiir onun yazgısıdır, yazmamasına imkân ve ihtimal yoktur. O bu kaderi inkâr etmemiş, son nefesine kadar şiir yazmaya devam etmiştir. Karakoç, Allah aşkını işleyen şiirler yazsa da İslamî şiir anlayışı içinde yer alan bir şair değildir. Onun şiirlerinde dinî motifler, şiir estetiği içinde kullanılır, şiirleri yüzeysel dinî mesajlar içermez.

Bahaettin Karakoç'un bütün şiirlerinde dinî bir muhteva vardır denilebilir, çünkü şair 12 yaşında verdiği söze sadıktır. Karakoç için şiir ve aşk, insanı mutlak gerçeğe götürür. Şiirlerine göre şair; ezan vakti kalkar, şiiri kıble kumaşına sarılmıştır, aldığı abdest ile su bile sarhoştur, esrik gönlüne minarelerin sütleri damlarken parmaklarından da şiirin sütleri akar. Şair, şiirin ondaki sürekliliğini “*Zonklar şuramda buramda / Bir şahdamar gibi şiir*” (Karakoç 2012: 17) mısralarında ifade ederken sanat üzerine bir konuşmada şunları söyler:

“[...] Şiir yazmak için, bugüne kadar asla bir “ilham perisi” beklemedim.[...] Çok küçük yaşımdan beri ve son nefesime kadar. Şiir yazmak, yanar-döner cinsinden mevsimlik bir tutku, bir doyum vasıtası değildir benim için. Şiir, genlerime mühürlenmiş güzel bir kaderdir. Hep şiirle yaşadım, hep şiirle yaşayacağım” (Karakoç 2012: 17).

Söylediği gibi “ilham perisi beklemez” şair, sanki ilham perisi şairin peşine düşer, şairden hiç gitmez. Şair; şiirle gezer, şiirle yatar kalkar, şiirle uyanır adeta. *Mukaddes Acı* şiirinde şairin şiir sağanağına tutulduğu, şiirin ondan hiç gitmeyen davetsiz bir misafir olduğu görülür:

“Her diri solukta bir şiir sağanağı
Ben ata binerken kısıvrak kuşatıverir
Çeker beni kendi gizli ülkesine

⁸ Not: Bahaettin Karakoç sağlığında eserlerinin tamamını Seyran, Kar Sesi, Bir Çift Beyaz Kartal, Beyaz Dilekçe, İhlamlar Çiçek Açtığı Zaman isimleriyle beş ciltte toplayarak Nar yayınlarında yayımlamıştır. Şairin makalede ismi geçmeyen diğer eserleri de şunlardır: Zaman Bir Beyaz Türküdür (1974), Uzaklara Türkü (1991), Barış Çağrısı Şiirleri-Dünya Barışına Çağrı Grubu-Meneviş Yayınları (2009).

Şiir ki hep bana davetsiz gelir" (Karakoç 2015: 102).

Ölüm Teması

Bahaettin Karakoç'un ölüme bakışını bazı dostlarına, özellikle yakınlarına yazdığı ölüm şiirlerinden anlayabiliriz. *Bir Mum Işığının Fotoğrafı* başlıklı şiirinde ölüm gerçeğini, acısını, ölümün ne olduğunu dedesinin ölümü üzerinden anlamaya çalışan bir çocuktur Bahaettin Karakoç:

*"Boylu boyunca uzanmış yatan dedemin
Ne kaşları, ne gözleri oynuyordu
Kehribar rengi almıştı çehresi
Ne soluğu çıkıyordu, ne sesi
[...] Hayat ağacından günler yaprak yaprak döküldü
Üç dayım, iki teyzem ve annem öldü
Amcam öldü, amcamın karısı ve kızı da
Sonra başka tanıdıklar, başka dostlar
Bir ormanın seyreltilen ağaçları gibi
[...] Ölüm gizemli bir düğüm, bir çiçekli uçurum"* (Karakoç 2016: 329).

Bu şiirinde şair, vefat eden yakınlarından bahsederken babasının ölümüne de insanın ölüme hazır olma noktasından yer verir:

*"Babam hep ölüme hazırlardı kendini
Kelime-i şehadet getirerek öldü bir cuma gecesi"* (Karakoç 2016: 329).

Ölüm bir korku unsuru değildir onun şiirlerinde, bir yolculuk hissidir, hem de azıkla çıkılan bir yolculuk. Ömrünün gurup vaktine yaklaştığını düşünen Bahaettin Karakoç için şiir, günün birinde çıkacağı yolculuk için şairin azığıdır:

*"Guruba doğru giden yolcu,
Guruba yaklaştın, bir dur hele!
Ne getirdin derler sana gittiğin yerde,
Azığın hani, derler"* (Karakoç 2012: 145).

Şair, babası gibi ölüm yolculuğuna, sorgu meleklerine hazır olma isteğindedir ve yolculuk öncesinde Münker Nekir'in sorularına cevap verebilmek için azığını hazırlama kaygısı taşır. İmanı tam bir mümin olan şair, çıkacağı yolculukta nelerin azık olacağını bilmektedir ve herkesi "Azıksız Çıkma Yola" diyerek uyarır şiirinde ve bunu "Öyle bir abdest al ki su bile sarhoş olsun" gibi alışılmamış bağdaştırmalarla anlatır:

*“Öyle bir abdest al ki su bile sarhoş olsun
Sen yaprak ve çiçek ol gördüğün kuru dala
Hep gönül şehri onar, kâinata sevgi sun
Her ham söze sağır ol
Azıksız çıkma yola*

*Nereye gidersen git, heybene gönül doldur
Bir kovan parçalama bir parmak acı bal' a
Yontuldukça yer kapla ve her zaman güzel kal
Temiz kal, fazlanı at, eksikliğini tamamlama
Azıksız çıkma yola” (Karakoç 2012: 279).*

Bahaettin Karakoç, hayatını “Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi de ahiret için çalış.” hadisinin ışığında yaşar. Yarına sahip olmadığından yarının sahibine giderken eli boş gitmemek için şairin acelesi vardır. Başka şairler şiiri günlerce, aylarca, yıllarca uğraşıp güçlülükle söylerken o çok kolay söyler, sürekli yazar. İç dünyasında şiirin oluş sürecini yaşayan Karakoç, herhangi bir zamanda birdenbire yazar, yazdıktan sonra herhangi bir teknik düzenleme yapmaz. Şairin arkadaşı Ali Akbaş, Ankara’daki evinde Bahaettin Karakoç’u “Çok hızlı yazıyorsun, biraz dur düşün, niye bu acele” diye uyarmaya kalkınca “Evet, acelem var, ben diğer odaya bir gideyim” diyen Bahaettin Karakoç, odadan döndüğünde *Acelem Var* başlıklı şiir hazırdır ve oradakilere şiiri okur⁹:

*“Yarına hükmüm geçmez, heybemde azığım yok
Ecel pusuda bekler ve benim acelem var
Karanlığın çiğ sesi kalkansız karşılanmaz
Çırpınır tutunacak dalı olmayan kuşlar
Benim de acelem var
[...]
Yarın için tapum yok, Hakk'tan gayri kapım yok
Hamurum mayalandı ve benim acelem var
Her şiirde ruhumu ateşlere veririm
Bir yandan balım akar, bir yandan torçum akar*

⁹ Bu olayı 1990 yılında İstanbul’da öğretmenler için düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Kursuna katıldığım da dersimize giren Ali Akbaş anlatmıştır.

Yüzü ak gitmek için bugünden acelem var” (Karakoç 2012: 281).

Bazı eleştirmenlerce şiiri yazdıktan sonra üzerinde durmamakla, büyük şair olmamakla suçlanan Karakoç, eleştirilere cevap vermemiş, aldırmamış görünse de içten içe öfkelenmiş olmalıdır. Çünkü şairin çabasının ak mahsulü şiirdir. Şiirinde Salavan Dağı'nın göbeğini kestiğini, onu emzirdiğini, büyüttüğünü söyleyen, sevdasıyla, yüreğiyle dağ gibi yüce ve soylu bir duruş sergilediğini ifade eden Bahaettin Karakoç, Anadolu'dan şiir bayrağını kaldırdığı için birçok zorlukla karşılaşmıştır. Onu eleştirenlere “Sizde bulut bile yok, bana yağmur yağıyor” diyen Karakoç, *Şair Ses Avcısıdır* başlıklı şiirinde ona haksız eleştiri yapanları, sistemden sadaka bekleyen dilenciler olarak nitelerken, kendine karşı kemiksiz dillerini fırça gibi kullandıkları için öfkeli. Altının değerini sarraf bilir, atasözündeki gibi “*Ya bilenler konuşsun, ya da susunuz artık*” mısraıyla noktayı koyar şair:

*[...] Rüzgâra yele seren öfkeli atlarımdır
Sizin gördükleriniz benim hep dış katımdır
Çabamın ak mahsulü aşkım-saltanatımdır
[...] Size gece olurken bana güneş doğuyor
Sizde bulut bile yok, bana yağmur yağıyor
[...] Şiir ışık huzmesi, şiir bir hararettir
Gölgesi uzun beyaz, gelgitli bir devlettir
Sofranızda oturdum diye mi bu tanıklık*

Ya bilenler konuşsun, ya da susunuz artık” (Karakoç 2016: 160).

Sevdalandığı şiirin hem hastası hem ustası olan Bahaettin Karakoç, gönlünü sevgiliye adanmış, ona “*Ay Işığında Serenatlar*” yapan sıırsıklam bir âşıktır:

*“Bin kez kovulsan da sevgilinin kapısından
Bin kez katlanacaksın,
Gönlüne de ki,*

Seni sevgiliye adadım, dönüşüm yok” (Karakoç 2016 a:17).

Şair için “*Dilinde dostunun adı, yüreğinde aşk, mühürdür[...]* zaman bir beyaz türküdür” (Karakoç 2012: 246).

Bahaettin Karakoç'a göre oluktan iki bengisu akar: Şiir ve aşk. Bütün şiirlerinde hâkim olan aşk, Allah'a yöneliktir. Gündeminde her daim aşk vardır. O, Allah'ın Rahman ve Rahim olan adına sığınıp, iki elini iki yaprak gibi açarak umutlu ve utangaç Yaradan'ın yüce katına “Beyaz Dilekçe”ler yollar. Aşk mektupları yollar sevgiliye “Kalemim adından başka ad

yazmaz” diyerek, kabul görmez endişesiyle bir değil tam otuz üç tane. Boy ölçüsü vermeye, nara da nura hazırdır artık âşık şair:

“[...] Sılamısın, sevdamsın, sabır taşımsın
Kalemim adından başka ad yazmaz
[...] Narına-nuruna kurban olduğum
Makaslar boyumu biçmeye hazır” (Karakoç 2016 a:77).

Dilinde sabah keyfiyle, dağlarda ütüsü bozulmamış bir kar manzarasıyla, rahvan atlar gibi ırgalanan gökyüzüyle dünya göz kamaştırarak kadar güzel olduğu halde âşık şair, sevgiliye gidecektir. Çünkü sevgiliye kavuşmanın bedeli kurbandır; sevgili, her bedeli ödemeye değer bir güzelliştir:

“Ölüm meleğine diyorum ki, kurban almaksa kastin
Elbette bunun da bir bedeli var
Seni bekliyorum kapım açık, gel
Örseleme bir telini, al beni götür
Sevdiğim o şair yüreğe bedel” (Karakoç 2015: 87).

“Kesin bir gün belirtemem, nolur takvim sorma bana” (Karakoç 2017: 17) diyen şair, sevgiliye kavuşma gününü “ıhlamurların çiçek açtığı bir zaman”a ertelemektedir. Ama sevgili kavuşma gününün takvimini belirlemiştir.

“Ve kendime sordum ben bu soruyu
Bedenim bir koza, ruhum bir beyaz kelebektir
Bildim ki sevdiklerini dünyada bırakıp

Ölüm soyunarak Hakk'a yürümektir” (Karakoç 2015:107) diyen şair Bahaettin Karakoç, 17 Ekim’i 18 Ekim’e bağlayan bir sonbahar gecesinde soyunarak Hakk’a yürür, sevgiliye kavuşur.

Sonuç

Bahaettin Karakoç şiiri sevdi, aşkı tanıdı. İnsanı sevdi; tabiatı, dağları, taşları, kuşları, ayı, güneşi, köyünü sevdi. Köyündeki dağa, Salavan'a güzellmeler yazdı. Sıhhiye memurluğu yaptı. Soyca şairdi. Türkçeyi bütün imkânlarıyla kullandı. Dik durdu, onurlu yaşadı, Hakkı ve haklıyı savundu. Çok okudu, çok yazdı. Ak saçlı bir kartaldı, çok gezdi. Türk şiirini mayaladı, şiir ırmağı onunla Kahramanmaraş'tan akmaya başladı. Taşra edebiyatının sesi oldu, Dolunay dergisini çıkarttı, Dolunay Şiir Şölenleriyle Dolunay yayınlarıyla, millî veya milletlerarası ödülleriyle dolu dolu yaşadı. Türk şiir dünyasının Dede Korkut'u oldu. Türk-İslam sentezine inandı, tasavvufa gönül verdi. Divan şiiri, halk şiiri, serbest şiir de yazdı ama kendi şiir tarzını oluşturdu. Ses avcısıydı, çokgen bir prizma gibi renkleri yansıttı. Yaradan'dan ötürü yaratılanı sevdi. Şiirlerini siyasetin ve bir ideolojinin emrine vermedi. Bildiği doğruları, gördüğü yanlışları söyledi. Kendisi Beyaz Kartal olarak, ıhlamurlar şairi olarak tabiatla özdeşleşmiş bir şairdi. Elbistan'ın Cela köyündendi, Salavan'ı çok sevdi, ona benzedi. Kahramanmaraş'ta yaşadı, Hakk'ın davetine Kahramanmaraş'ta icabet etti. 88 yıllık ömrünü son nefesine dek şiirle yaşadı. Bahaettin Karakoç millî, yerli, vatansever, idealist, gelenekçi, yenilikçi, keskin zekâlı, mücadeleci, dobra, pervasız, mert, imanlı, inançlı, babasının şiir avlağında yetişmiş bir ses avcısıdır. Kahramanmaraş'tan doğan bir Dolunay'dır.

Kaynakça

- Akbaba, Abdurrahman (1994). “Günümüz Şiirinin Büyük Ustası Bahaettin Karakoç İle Şiir Platosunda Yine Birlikte”. Tarihi Uzunluk, S. 6, s. 21-25.
- Asya, Arif Nihat (2009). Kanatlarını Arayanlar. İst: Ötüken Yay.
- Cansız, Songül (Haziran 2019). “Bahaettin Karakoç ile Son Konuşma”. Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi, Cilt 2, S. 3, s. 127 – 143.
- Cansız, Songül (Aralık 2018). “Arif Nihat Asya’nın Şiirlerinde Adana”. Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi, Yıl 1, S. 2, s. 1-33.
- Gözükara, Mehmet (16-23-30 Haziran, 01Temmuz 2016). “Bahaettin Karakoç’la Röportaj”, Elbistanınsesi Gazetesi, S. 6987- 6993-6999-7000 s.4.
- Karakoç, Bahaettin (2012). Seyran. 1. Baskı: İst.: Nar Yayınları.
- Karakoç, Bahaettin (2015). Kar Sesi. 1. Baskı: İst.: Nar Yayınları.
- Karakoç, Bahaettin (2016). Bir Çift Beyaz Kartal. 1. Baskı: İst.: Nar Yayınları.
- Karakoç, Bahaettin (2016 a). Beyaz Dilekçe. 1. Baskı: İst.: Nar Yayınları.
- Karakoç, Bahaettin (2017). İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman. 1. Baskı: İst: Nar Yayınları.
- Karakoç, Bahaettin (Eylül 1987). “Salavan Dağı’na Övgü” Dolunay Dergisi S. 3, s.21.
- Narlı, Mehmet (1996). “1950 Sonrası Türk Şiirinde Bahaettin Karakoç”. KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans tezi. Kahramanmaraş.
- <https://www.antoloji.com/uyan-yarim-4-siiri/> erişim tarihi:22.11.2019
- <http://www.siirparki.com/bkarakocsoylesi.html> erişim tarihi:22.11.2019